

KÜLÖNFÉLÉK

Halálozás. *Kovácsik Dezső* okl. erdőmérnök, Egyesületünk rendes tagjai, aki legutóbb a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium Tűzifa-Szállítási Igazolvány Kirendeltségénél teljesített szolgálatot, ez év január hó 26-án Törökbálinton súlyos betegség után elhunyt.

A megboldogult 1888-ban Sziklán született és erdőmérnöki tanulmányainak kiválóan sikeres befejezése után állami szolgálatba lépett, majd a háború kitörésekor hadbavonult és 1915-ben orosz fogságba esett.

Több mint öt évig volt fogoly és súlyos kórral megterhelten került vissza Szibériából.

Betegsége megakadályozta, hogy továbbra is nehéz szolgálatot teljesítsen és így az állami szolgálatból végkielégítéssel kilépett.

Egyre gyengülő szervezete azonban nem tudott megküzdeni nehéz betegségével, amelyre a szanatóriumi kezelés sem talált már orvosságot.

Temetése január 28-án volt Törökbálinton, hivatalbeli karársai testületileg kísérték el utolsó útjára.

Béke hamvaira!

A Déldunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület közgyűlése. A Déldunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület február hó 8-án délután 1/2 órakor Kaposvárott, a városháza közgyűlési termében tartotta rendes évi közgyűlését előkelő és nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében.

Ezt a közgyűlést még néhai gróf Benyovszky Móric elnök hívta egybe.

A megelőzően tartott választmányi ülés felkérésére a közgyűlést gróf Festetics Kristóf nyitotta meg.

Az elnöki megnyitójában kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt gróf Benyovszky Móric elnökről, kiemelve azokat az érdemeket, amelyeket a közgyűlés jegyzőkönyvben megörökíteni határozott. Gróf Festetics Kristóf az elnöki megnyitó során meleg szavakkal üdvözölte Hoepfner Guidó felsőházi tagot, Biró Zoltán miniszteri tanácsost, az Országos Erdészeti Egyesület, Csata Gyula hgi. erdőmestert, a Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület képviselőit.

Az elnök indítványára a közgyűlés egy perces felállással áldozott gróf Benyovszky Móric emlékének.

A közgyűlés a főtitkár jelentése után letárgyalta a pénztáros és a számvizsgáló bizottság jelentését, amelyeket teljes egészében elfogadott.

Bíró Zoltán miniszteri tanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület és a Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesület részvétét tolmácsolta gróf Benyovszky Móríc elnök elhunyta alkalmával. Majd a tűzifa-értékesítés problémáiról beszélt. Többek között azt mondta, hogy még 100 ezer vagón tűzifa áll a magyar piac rendelkezésére. Az enyhe tél dacára sines katasztrofális áresés. Kifejtette, hogy a mai gazdasági hareban különösen fontos az érdekképviselések egységes fellépése. Kritika tárgyává tette az árelemző bizottság javaslatát, amely a kormány előtt fekszik és amely szerint egyes fafajok árát le akarják szállíttatni teljesen indokolatlanul. Rámutatott arra, hogy a cser, tölgy és a szil tűzifa eléri, sőt bizonyos esetekben felülmulja a bükk tűzifa kalórikus értékét. Élesen kikelt a tűzifa-import ellen, amikor a magyar fa az erdőkben kitermelve hever. Szerinte a tűzifát, némely romlandó választék kivételével, csak a termeléstől számított egy év múlva lenne szabad és kell a piacra dobni, hogy kiszáradva, a fogyasztóközönség ne vizet, hanem megfelelő kalória értékű fát kapjon és ne kelljen a külföldi tőke birtokában levő széntüzelésre áttérni.

Bíró Zoltán felszólalását gróf Festetics Kristóf köszönte meg. Majd Földvály Miksa miniszteri tanácsos, m. kir. erdőigazgató azt indítványozta, hogy a közgyűlés kérje fel gróf Festetics Kristófot az egyesület vezetésének elvállalására.

Földvály Miksa indítványát nagy lelkesedéssel magáévá tette a közgyűlés. Ezután gróf Festetics Kristóf kijelentette, hogy a megtisztelő elnöki széket elfogadja és igyekezni fog e tisztséggel járó feladatoknak mindenben megfelelni. Az elnök szavait a közgyűlés nagy tapssal vette tudomásul.

Az 1936. évre megválasztott tisztikar:

Elnök: gróf Festetics Kristóf nagybirtokos.

Aelnök: Polgár Kálmán dr. kir. ügyészségi elnök.

Főtitkár: vitéz Rábay Gyula városi erdőmester.

Titkár: Csataj Gyula hgi. erdőmester.

Jegyző: Lux Zoltán hgi. erdőmester.

Pénztáros: vitéz Simándy László u. főerdőmérnök.

Választmányi tagok: Almássy István nyug. miniszteri tanácsos, Bogyay Gyula erdőmérnök, magánszakértő, Fás Gyula min. tanácsos, Földvály Miksa min. tanácsos, m. kir. erdőigazgató, báró Inkey Pál nagybirtokos, Létay Gyula nyug. főerdőtanácsos, Mihalovich Sándor hercegi erdőfelügyelő, Pánczél Ottó nyug. miniszteri tanácsos, Pethő Andor erdőmérnök, Ruthényi Károly m. kir. főerdőtanácsos, Stephaich Pál alispán, Vig József m. kir. főerdőtanácsos, Zsombory Ignác m. kir. erdőtanácsos.

Számvizsgálók: Lutonszky Ernő u. főerdőmérnök, Mérey Andor közalapítványi főerdőmérnök és Apáthy László m. kir. főerdőmérnök.

A közgyűlés az elmők zárószavaival ért véget.

A közgyűlés után az elnökség felkérésére Kaltneker Pál, a Mecsek Egyesület főtitkára tartott Zsabokorszky Jenő okl. erdőmérnök színes diapozitívjeivel élvezetes előadást a Mecsek-i erdők szépségeiről. Az előadó hosszan és kimerítően ismertette először Pécs városa, azután a Mecsek búbajos szépségeit. Egymásután peregetek le a hallgatók szemei előtt a város nevezetesebb tereinek, épületeinek, mint a városház, székesegyház, a török világból fennmaradt karcsú minaret képei. Majd ezután az erdő elvarázsló szépségei kerültek bemutatásra. Árnyas erdei utakon vezette fel az előadó a hallgatókat az egyes pihenőkhöz, a Menedékházhoz és a kilátókhoz. Az előadás után a hallgatóság lelkes tapssal jutalmazta a kitűnő előadót, valamint a szebbnél-szebb felvételek készítőjét.

Az előadás közönsége még sokáig együtt maradt, bár a tervezett hivatalos vacsorát Benyovszky Móric gróf elhunytja miatt a gyzás kifejezéseül nem tartották meg.

„A diósgyőri történelmi nevezetességű mogyorófa sorsa“. A diósgyőri régi vár közelében a jelenlegi gyertyánvölgyi m. kir. erdőhivatal épülete mellett álló évszázadosnak ismert nagy török mogyorófa (*Corylus colurna*) 1926. évben száradásnak indult s évekig tartó, lassú haldoklás után 1932-ben nem hajtott ki többé: teljesen kiszáradt.

A kiszáradt fa koronája akkoriban levágatott, levágott részei elraktározattak, maga a törzs azonban, — rajta a korona alapját képező vastag ágak 1—2 m. h. esonkjaival, együttesen mintegy 6 m. magasságban továbbra is állva hagyták egészen 1933 tavaszáig, amikor is az erősebben meginduló korhadási folyamatnak elejét veendő, a törzs tőben levágatott, a részletes felmérés foganatosítása után megőrzés végett megfelelően elhelyeztetett.

Emlékét a helyszínén egyrészt a gyökfő vágáslapja fölé állítandó betonfoglatat és feliratos emlékkő, másrészt a már jókora magasságot elért 2 drb gyökérsarj fogja megőrizni s az utódlást minél jobban biztosítandó, a hajdani nagy mogyorófa terméséből nevelt 3 drb suhángot is ültettek el az egykori nagy mogyorófa vetületében.

A gyakorlat céljaira megállapított adatok szerint az egykori fa magassága, a korona legmagasabb pontjáig mérve, 15.5 m. volt, — a hatalmas korona vetületének átmérője körülbelül ugyanannyi lehetett — a törzs méretei a gyökfő 8 cm. magasan lévő vágáslapján mért terület 3.18 m.; átlagos átmérője 96.5 cm.,

1 m-es szakaszokban mért további átmérők: a gyökfő vágáslapja felett 1 m-es 84 cm, tovább 88, 79, 77.5, 76 és legfölül 5.95 m magasságban 68 cm. A 2 méternél fellépő vastagodás, az itt kiinduló koronaelágazás hónalj bordái által állt elő. Az 1935-ben ledöntött törzsrész köbtartalma 3.564 m³, melyből 3.01 m³ esik a törzsre, a többi az ágesonkokra. A korábban levágott korona fatömege 2.675 m³, a tuskóé 0.058 m³.

A történelmi mogyorófa földfeletti összes fatömege tehát 6.297 m³.

A földalatti rész fatömegadatainak megszerzésére nem volt mód; a föld felszínén és ahhoz közel futó gyökerek szokatlanul hosszúak s feltárásuk sok időt és költséget igényelt volna.

Az évgyűrűk száma, — a tuskó legyalult vágáslapján kézi nagyító segítségével végzett gondos megszámlálás — a nagyközönség által bizonyára nem várt eredményként, 106 — ehhez hozzáadva azt a 3 évet, mely alatt az egykor elültetett mgból kikelt csemete a vágáslap magasságát elérte, a fa kora 109 évben állapítható meg, ültetése tehát a XIX. évsz. huszas éveinek elejére (1822) esik. Az évgyűrű-szélesség szélső határai: a fa 6—10 életévében, tehát 1823—1928. évek közt 7.8 m/m mint maximum, és 44—49 életévben, tehát 1866—1871. évek közt 2.4 m/m mint minimum. Az évgyűrűk számának megállapításával tehát megdőlt volna a hagyomány, mely a fa ültetését királyi kéznek tulajdonítva, Nagy Lajos királyunk korába helyezte; feltehető azonban, hogy akár a XIX., akár a XX. század romantikától már erősen távolodó emberétől nem keletkezhetett ilyen legenda, hanem amint a fa mostani elpusztulásakor gondoskodás történt az utódlás biztosításáról, ugyanúgy történhetett az a most kiszáradt fa keletkezésekor s így a fa eredete hagyománytisztelő, kegyeletes kezek által biztosítva nemzedékeken át, mégis csak visszanyúlik abba a korba, ahová azt a tiszteletreméltó hagyomány helyezte. Nincs tehát ok, sem pedig szükség arra, hogy a most ledöntött mogyorófa fent megállapított korának alapján a régi idejébe visszanyúló hagyományt és közhiedelmet megdönteni igyekezzünk, hanem követve a XIX. század elején működött elődök példáját, a ledöntött fa helyett annak sarjhajtásáról és magjából származó csemetét nevelve, ilyen módon a kontinuitást és hagyományt a messze jövő számára csorbíthatlanul megőrizzük.

A történelmi mogyorófa tehát ismét megújnodva él tovább s mire a tuskója fölé most emelendő köemléket „megőrli az idő vasfoga“, ismét élőfa-utód veheti át elődje történelmi szerepét.

Révay Ferenc m. kir. erdőtanácsos által rendelkezésre bocsátott adatok alapján közli:

Miskolc, 1935 június hóban.

a m. kir. erdőigazgatóság.

Kérem a magyar erdőbirtokosokhoz, vadászterülettulajdonosokhoz és bérlőkhöz. A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete legfontosabb feladatának ismeri, hogy állás nélküli tagjait „alerdész“, „erdőőr“, „vadász“ vagy „vadór“-i álláshoz juttassa és ily módon szakképzett állás nélküli magyar testvéreinek megélhetési lehetőségét biztosítsa.

A magyar erdőbirtokosokat, vadászterület-tulajdonosokat és bérlőket ezúton is felkéri, hogy azok, akik megbízható és kiválóan szakképzett embereket óhajtanak alkalmazni, forduljanak bizalommal az Egyesülethez (Esztergom, Erzsébet királyné-út 25—27.), amely készséggel és teljesen díjtalanul áll az érdeklődők rendelkezésére.